

Luty 2013



KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOLECZNY



Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku



INDYKATORY PODLASKIEJ GOSPODARKI



**Podlaskie Obserwatorium
Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych**

EGZEMPLARZ
BEZPŁATNY

PUBLIKACJA
BEZPŁATNA

Indykatory Podlaskiej Gospodarki opracowują pracownicy Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych w następującym składzie:

1. Dorota Gilejko
2. Marta Sosnowska

Opracowanie jest dostępne wyłącznie w formie elektronicznej na stronie internetowej Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl/default.aspx?docId=2>

1. RYNEK PRODUCENTA

Wykres 1. Produkcja sprzedana przemysłu w woj. podlaskim w okresie: luty 2012r. – luty 2013r.
(w mln zł, w cenach bieżących).

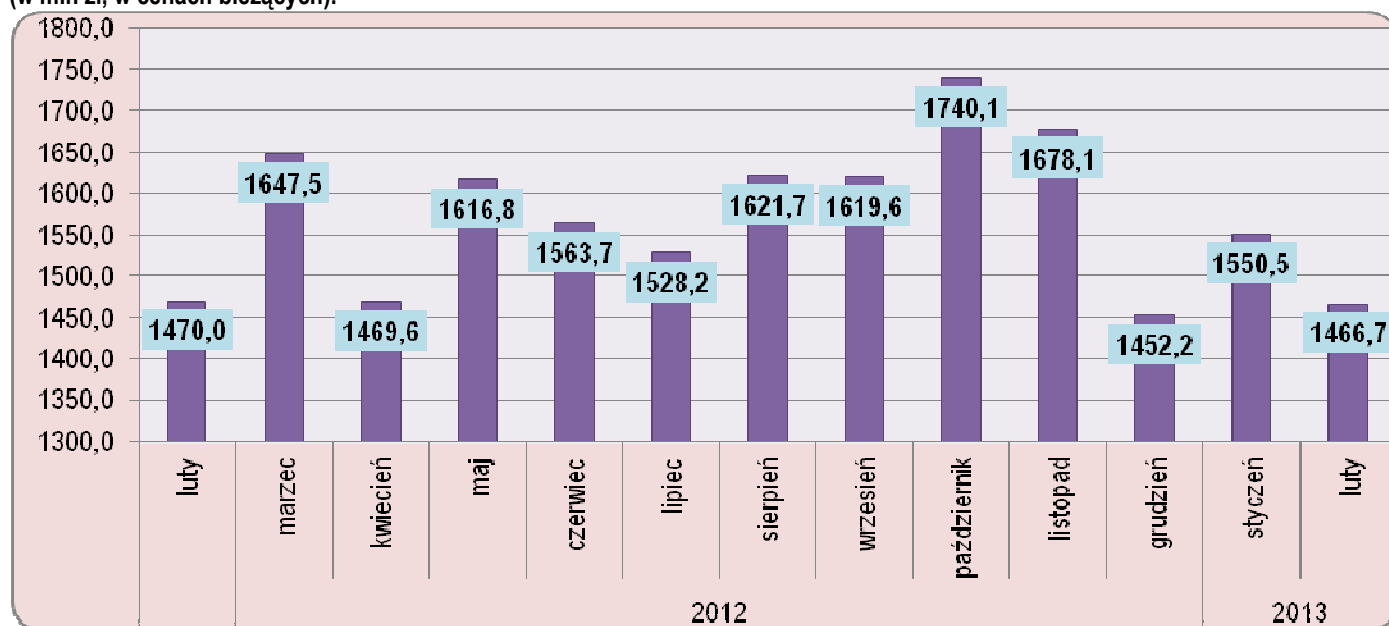


Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym		IV kw. 2011	I kw. 2012	II kw. 2012	III kw. 2012	IV kw. 2012
Nakłady inwestycyjne w mln zł	woj. podlaskie	1 082,4	183,1	454,3	822,7	1 242,0
	Polska	99 853,7	17 641,1	41 518,3	66 258,5	99 719,0
Przychody z całokształtu działalności w mln zł	woj. podlaskie	31 297,1	7 396,9	15 176,3	23 468,3	31 924,0
	Polska	2 294 301,9	574 194,0	1 160 587,9	1 760 310,2	2 383 226,7
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności w mln zł	woj. podlaskie	30 389,2	7 218,9	14 811,3	23 037,7	31 367,4
	Polska	2 169 484,4	545 264,6	1 104 931,1	1 679 033,6	2 283 868,1
Wynik na sprzedaży produktów, towarów i materiałów w mln zł	woj. podlaskie	944,6	172,9	382,4	566,0	724,8
	Polska	1 16 091,8	24 437,7	49 021,6	74 080,4	99 114,4
Wynik finansowy brutto w mln zł	woj. podlaskie	908,9	178,2	365,4	431,0	562,0
	Polska	124 886,7	28 910,2	55 631,1	81 237,9	99 372,0
Wynik finansowy netto w mln zł	woj. podlaskie	738,1	135,3	295,2	327,1	408,4
	Polska	103 950,3	23 560,7	46 195,5	67 229,6	82 116,9
Wskaźnik rentowności obrotu brutto w %	woj. podlaskie	2,9	2,4	2,4	1,8	1,8
	Polska	5,4	5	4,8	4,6	4,2
Wskaźnik rentowności obrotu netto w %	woj. podlaskie	2,4	1,8	1,9	1,4	1,3
	Polska	4,5	4,1	4,0	3,8	3,4

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		II 2012	I 2013	II 2013
Podmioty gospodarki narodowej (stan w końcu okresu)		91 424	94 662	94 940
w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	woj. podlaskie	71 998	73 871	74 070
Produkcja sprzedana przemysłu w mln zł (w cenach bieżących)	woj. podlaskie	1 470,0	1 550,5	1 466,7
	Polska	90 194,2	90 570,1	88 160,5
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej w mln zł (w cenach bieżących)	woj. podlaskie	87,7	112,1	68,5
	Polska	4 284,4	3 754,5	3 732,2
Sprzedaż detaliczna towarów (w cenach bieżących)	woj. podlaskie (poprzedni m-c=100)	100,9	83,4	98,2
	Polska (poprzedni m-c=100)	101,2	79,4	97,4

Komentarz:**Indykatory lutowe w woj. podlaskim:**

➤ Nakłady inwestycyjne poniesione przez przedsiębiorstwa zarejestrowane w woj. podlaskim w okresie styczeń–grudzień 2012 r. zwiększyły się o 14,75% (159,60 mln zł) w odniesieniu do zrealizowanych rok wcześniej. Przychody z całokształtu działalności w okresie styczeń–grudzień ur. były o 2% (626,90 mln zł) wyższe niż w analogicznym okresie ubiegłego roku, natomiast koszty uzyskania tych przychodów zwiększyły się o 3,22% (978,20 mln zł). Wynik finansowy na sprzedaży produktów, towarów i materiałów był o 23,27% (219,8 w mln zł) niższy niż w podobnym okresie ubiegłego roku i wyniósł 724,8 mln zł. Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 562,0 mln zł i spadł o 346,9

mln zł (o 38,17%) w stosunku do uzyskanego w okresie styczeń–grudzień ubiegłego roku, natomiast wynik finansowy netto wyniósł 408,4 mln zł i był o 329,7 mln zł (tj. o 44,67%) niższy w porównaniu z uzyskanym rok wcześniej. W badanych przedsiębiorstwach odnotowano pogorszenie większości podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych – m.in. wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto spadły odpowiednio o 1,1 p. proc.

- ✦ Liczba podmiotów gospodarczych wykazuje trend wzrostowy. W lutym nastąpił wzrost liczby podmiotów gospodarczych o 0,29% (278) w relacji do ub. miesiąca, natomiast w por. do analogicznego okresu roku poprzedniego odnotowano wzrost o 3,85% (3.516). Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowiły ok. 78% (74 070) wszystkich przedsiębiorców. Ich liczba wzrosła w por. do ub. miesiąca - o 0,27% (199), a w odniesieniu do danych ubiegłorocznych o 2,88% (2.072) wzrost.
- ✦ Odnotowano spadek produkcji sprzedanej przemysłu w por. do ub. miesiąca o 5,4% (83,8 mln zł), oraz o 0,22% (3,3 mln zł) w relacji do lutego 2012r.
- ✦ W przypadku sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w odniesieniu do ub. miesiąca zanotowano spadek o 38,89% (43,6 mln zł) oraz o 21,89% (19,2 mln zł) w porównaniu do lutego 2012 r.
- ✦ Sprzedaż detaliczna towarów w porównaniu do stycznia 2012 r. wzrosła o 14,8 pkt. proc. natomiast w odniesieniu do lutego 2012 r. spadła o 2,7 pkt. proc.

Indykatory lutowe w Polsce:

- ✦ Nakłady inwestycyjne poniesione przez wszystkie przedsiębiorstwa w Polsce w okresie styczeń–grudzień 2012 r. zmniejszyły się o 0,13% (134,70 mln zł) w odniesieniu do zrealizowanych rok wcześniej. Przychody z całokształtu działalności w okresie styczeń–grudzień ur. były o 3,88% (88.924,80 mln zł) wyższe niż w analogicznym okresie ubiegłego roku, natomiast koszty uzyskania tych przychodów zwiększyły się o 5,27% (114.383,70 mln zł). Wynik finansowy na sprzedaży produktów, towarów i materiałów był o 14,62 % (16.977, 40 mln zł) niższy niż w podobnym okresie ubiegłego roku i wyniósł 99.114,4 mln zł. Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 99 372,0 mln zł i spadł o 346,9 mln zł (o 20,43%) w stosunku do uzyskanego w okresie styczeń–grudzień 2011 roku, natomiast wynik finansowy netto wyniósł 82 116,9 mln zł i był o 21 833,4 mln zł (tj. o 21%) niższy w porównaniu z uzyskanym rok wcześniej. Podobnie jak w woj. podlaskim również w Polsce w badanych przedsiębiorstwach odnotowano pogorszenie większości podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych – m.in. wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto spadły odpowiednio o 1,2 i 1,1 p. proc.
- ✦ W zakresie produkcji sprzedanej przemysłu, wskaźniki dynamiki spadły w relacji do ub. miesiąca o 2,66% (2.409,60 mln zł), jak również w odniesieniu do lutego 2012r. o 2,25% (2.033,70 mln zł).
- ✦ W branży budowlano-montażowej, produkcja w odniesieniu do poprzedniego miesiąca b.r. spadła o 0,59% (22,3 mln zł), natomiast do analogicznego okresu roku ubiegłego o 12,89% (552,20 mln zł).
- ✦ Dynamika w zakresie sprzedaży detalicznej towarów przebiegała dwukierunkowo – w por. do ub. miesiąca zanotowano jej wzrost o 18 pkt. proc., natomiast w relacji do analogicznego okresu roku ubiegłego nastąpił jej spadek o 3,8 pkt. proc.

Definicje:

Nakłady inwestycyjne - nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. W skład nakładów na środki trwałe wchodzi nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m. in. roboty budowlano - montażowe, dokumentacje projektowo – kosztorysowe,
 - maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
 - środki transportu,
 - inne nakłady, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących).
- Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Dane dotyczą finansów przedsiębiorstw prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.

Przychody z całokształtu działalności – przychody, na które składają się:

- przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów i usług), jak również opakowań, wyposażenia i usług obcych fakturowanych łącznie z produktami,
 - przychody ze sprzedaży towarów i materiałów. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem upustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług,
 - pozostałe przychody operacyjne, czyli przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki,
 - przychody finansowe, czyli kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielonych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji (sprzedaży), zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich ważności, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.
- Przychody z całokształtu działalności prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności – koszty, obejmujące:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów,
 - pozostałe koszty operacyjne, tj. związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki,
 - koszty finansowe, np. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od emitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, stratę ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżkę ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.
- Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów – różnica między przychodami netto osiągniętymi ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów a kosztami poniesionymi na ich uzyskanie (koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów). *Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) – wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych. *Wynik finansowy brutto prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wynik finansowy netto (zysk lub strata) - otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia. *Wynik finansowy netto prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wskaźnik rentowności obrotu brutto – relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. *Wskaźnik prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wskaźnik rentowności obrotu netto – relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. *Wskaźnik prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Podmiot gospodarki narodowej - podmiot stosunków cywilno-prawnych prawa polskiego wyposażony w autonomię prawną, ekonomiczną i finansową, realizujący określoną przez siebie działalność, będący osobą prawną, jednostką organizacyjną niemającą osobowości prawnej albo osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą. Podmioty gospodarki narodowej są wpisywane do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej REGON prowadzonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Wśród podmiotów gospodarki narodowej nie uwzględniono osób prowadzących gospodarstwa indywidualnie w rolnictwie.

Dane prezentowane są w ujęciu miesięcznym dla woj. podlaskiego i w ujęciu kwartalnym dla kraju.

Produkcja sprzedana przemysłu - podstawowy miernik działalności gospodarczej (tj. działalności przemysłowej, budowlano-montażowej, transportowej i innej) przedsiębiorstw i firm przemysłowych, czyli jednostek gospodarczych zaliczonych według PKD 2007 do sekcji B, C, D, E. Wartość produkcji sprzedanej obejmuje:

- wartość sprzedanych (niezależnie od tego, czy zostały zapłacone) na zewnątrz przedsiębiorstwa produktów: własnej produkcji wyrobów gotowych, wykonanych usług, prac naukowo-badawczych, prac projektowych, geodezyjno-kartograficznych, robót, w tym także budowlano-montażowych wykonanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców), itp. wynikającą z przemnożenia ilości sprzedanych wyrobów i usług przez jednostkową cenę sprzedaży skorygowaną o należne dopłaty, udzielone rabaty, bonifikaty, opusty lub umowne kwoty należne z tytułu sprzedaży wyrobów i usług, bez podatków od towarów i usług (VAT);
- wartość produktów wytworzonych niezaliczanych do sprzedaży, traktowanych na równi ze sprzedażą: wartość własnych wyrobów przekazanych do własnych punktów sprzedaży detalicznej, wartość wykonanych świadczeń na rzecz funduszu świadczeń socjalnych, wykonanych i przekazanych wyrobów i usług własnej produkcji na powiększenie wartości własnych środków trwałych, nieodpłatnie przekazanych produktów (tj. wyrobów i usług) na potrzeby reprezentacji i reklamy, przekazanych wyrobów i usług na potrzeby osobiste podatników i pracowników oraz darowizny wyrobów i świadczonych usług bez pobrania zapłaty;
- zryczałtowaną odpłatność agenta za powierzone mu prowadzenie działalności gospodarczej, użytkowanie środków trwałych itp., na podstawie umowy (zlecenia) zawartej z agentem; w przypadku umowy agencyjnej - pełne przychody agenta.

W tabeli prezentowane są dane dotyczące przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Wskaźnik – produkcja sprzedana przemysłu wyrażony jest w cenach bieżących, które w statystyce rozumiane są jako ceny faktycznie stosowane w dokonywanych transakcjach kupna-sprzedaży towarów i usług w danym okresie. Za ceny bieżące przyjmuje się zazwyczaj ceny z danego roku lub miesiąca. Dla odmiany ceny stałe (ceny porównywalne lub niezmiennicze) służą do ustalania zmian fizycznych rozmiarów zagregowanych wielkości ekonomicznych (produkcji, sprzedaży, spożycia) w ujęciu wartościowym. Ceny stałe są cenami z danego okresu, zwanego bazowym i ich zastosowanie umożliwia porównanie zmian cen w czasie (tzw. dynamika). Obliczenia nie są wówczas obciążone czynnikiem inflacji.

Produkcja budowlano – montażowa – dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceń przez podmioty budowlane na rzecz obcych zlecających.

Sprzedaż detaliczna towarów (łącznie z podatkiem VAT) - sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych) w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. sklepy, magazyny) w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców. W wartości sprzedaży detalicznej, uwzględnia się wartość wytworzonych potraw i usług, sprzedanych wyłącznie we własnych placówkach gastronomicznych oraz wartość wytworzonych wyrobów sprzedanych we własnych punktach sprzedaży detalicznej. Sprzedaż detaliczna uwzględnia również dane z jednostek prowadzonych przez agentów, nie uwzględnia natomiast wartości sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową. Sprzedaż detaliczna realizowana jest w cenach płaconych przez konsumentów (ceny realizacji), łącznie z podatkiem od towarów i usług VAT.

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej towarów obejmują przedsiębiorstwa, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, w relacji: badany miesiąc do miesiąca poprzedniego.

Źródło:

1. *Biuletyn Statystyczny, nr 2 (664), GUS, Warszawa 2013.*
2. *Budownictwo – wyniki działalności w 2007 r., GUS, Warszawa 2008.*
3. *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego, nr 2/2013, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2013.*
4. *Rocznik Statystyczny Województwa Podlaskiego, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2011.*
5. www.stat.gov.pl.

2. RYNEK KONSUMENTA

Wykres 2. Przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: luty 2012r. – luty 2013r. (w zł)

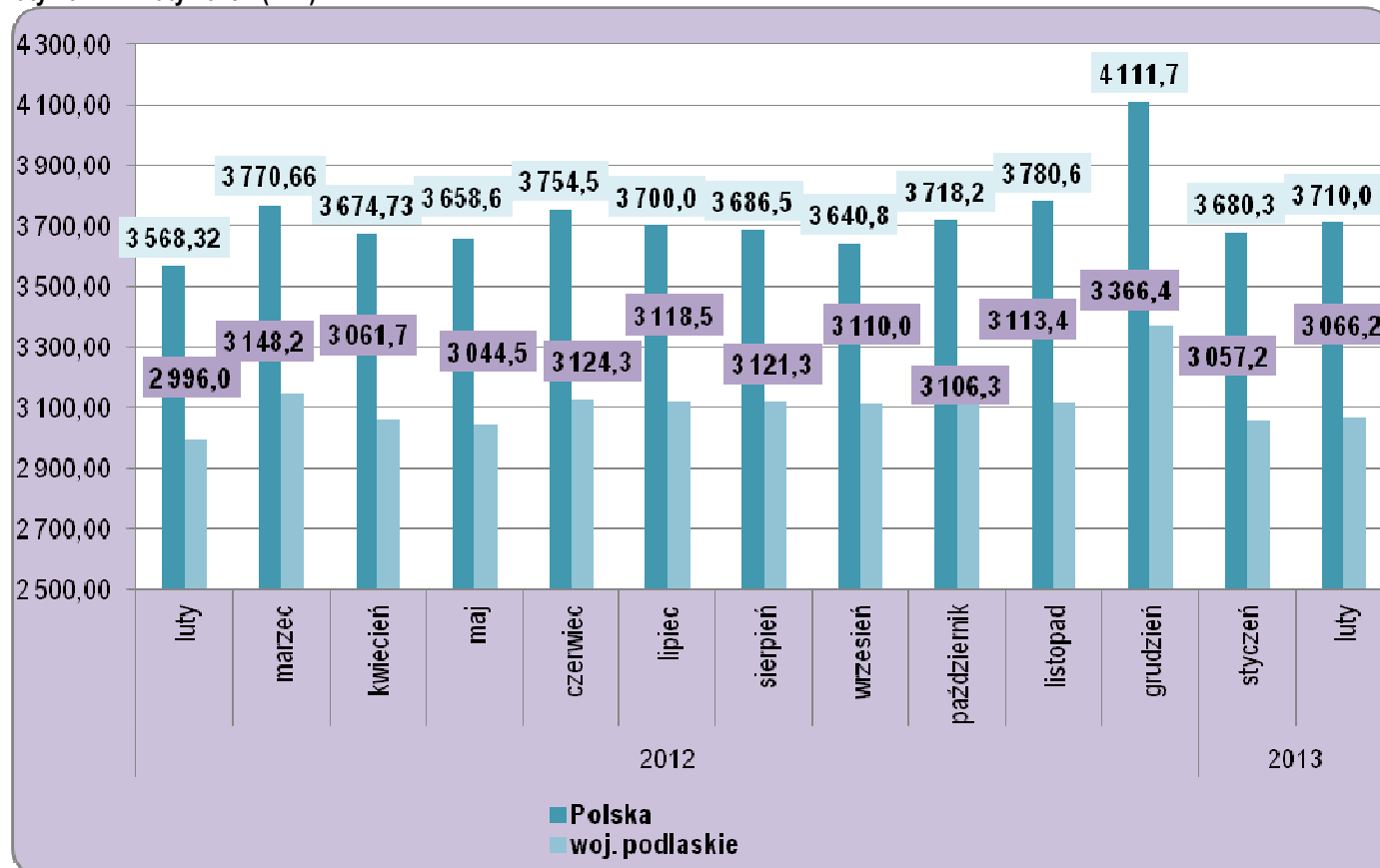


Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym		IV kw. 2011	I kw. 2012	II kw. 2012	III kw. 2012	IV kw. 2012
Ludność w tys. (stan w końcu kwartału)	woj. podlaskie	1 201 ^a	.	.	1 199	.
	Polska	38 538	38 532	38 534	38 550	38 542
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (analogiczny okres poprzedniego roku = 100)	woj. podlaskie	104,9	104,4	104,1	103,8	102,7
	Polska	104,6	103,9	104,3	103,8	102,4

* dane zostały zmienione w stosunku do uprzednio opublikowanych.

^a dane prezentowane są w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		II 2012	I 2013	II 2013
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (analogiczny okres poprzedniego roku=100)	Polska	104,3	100,1	100,0
Przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	woj. podlaskie	2 996,02	3 057,2	3 066,21
	Polska	3 568,32	3 680,3	3 709,99

Komentarz:

Indykatory lutowe w woj. podlaskim:

- Liczba ludności woj. podlaskiego została oszacowana na koniec września 2012r. i wyniosła 1199 osób, co w por. do końca 2011r. oznacza jej spadek o ok. 2 tys.
- Inflację oszacowano w końcu IV kwartału. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych osiągnął poziom 102,7 czyli o 2,2 pkt. proc. niższy niż w IV kwartale 2011r. i o 1,1 pkt. Proc. Niższy niż w III kwartale 2012 r.
- Przeciętne wynagrodzenie podlaskich pracowników było niższe niż ogólnokrajowe – średnio o ok. 643,78 zł. Jego lutowy poziom był wyższy w odniesieniu do stycznia 2012 r. – o 9,01 zł (0,29%) oraz w relacji do lutego 2012r. – o 70,19 zł (2,34%).

Indykatory lutowe w Polsce:

- W końcu IV kwartału 2012r. liczba ludności Polski była niższa w por. do poprzedniego kwartału – o ok. 8 tysięcy (0,02%), natomiast w relacji do analogicznego okresu roku ubiegłego była wyższa o 4 tysiące (0,01%)..
- Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych został oszacowany w grudniu 2012r. (IV kwartał). Wyniósł 102,4, co oznacza jego spadek w porównaniu do IV kwartału 2011r. oraz III kwartału 2012 odpowiednio o 2,2 pkt. oraz o 1,4 pkt.
- Przeciętne płace wzrosły o 29,69 zł (0,81%) biorąc pod uwagę poprzedni miesiąc. Porównując analogiczny okres roku ubiegłego, wzrost wyniósł 141,67 zł (3,97%).

Definicje:

Ludność faktycznie zamieszkała - ogół osób (ogółem lub według określonych cech) zameldowanych na pobyt stały w danej jednostce administracyjnej i faktycznie tam zamieszkałych oraz osób przebywających czasowo i zameldowanych w tej jednostce administracyjnej na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. ponad 2 miesiące).

Ludność faktycznie zamieszkała prezentowana jest kwartalnie.

Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych – statystyczny wskaźnik ilościowego opisu dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie badanym w porównaniu z okresem podstawowym (potocznie nazywany inflacją). Obliczany jest w oparciu o wyniki: badania cen towarów i usług konsumpcyjnych na rynku detalicznym oraz badania budżetów gospodarstw domowych, dostarczającego danych o przeciętnych wydatkach na towary i usługi konsumpcyjne, które są wykorzystywane do opracowania sytemu wag.

Przeciętne wynagrodzenie brutto - stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie (bez osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą).

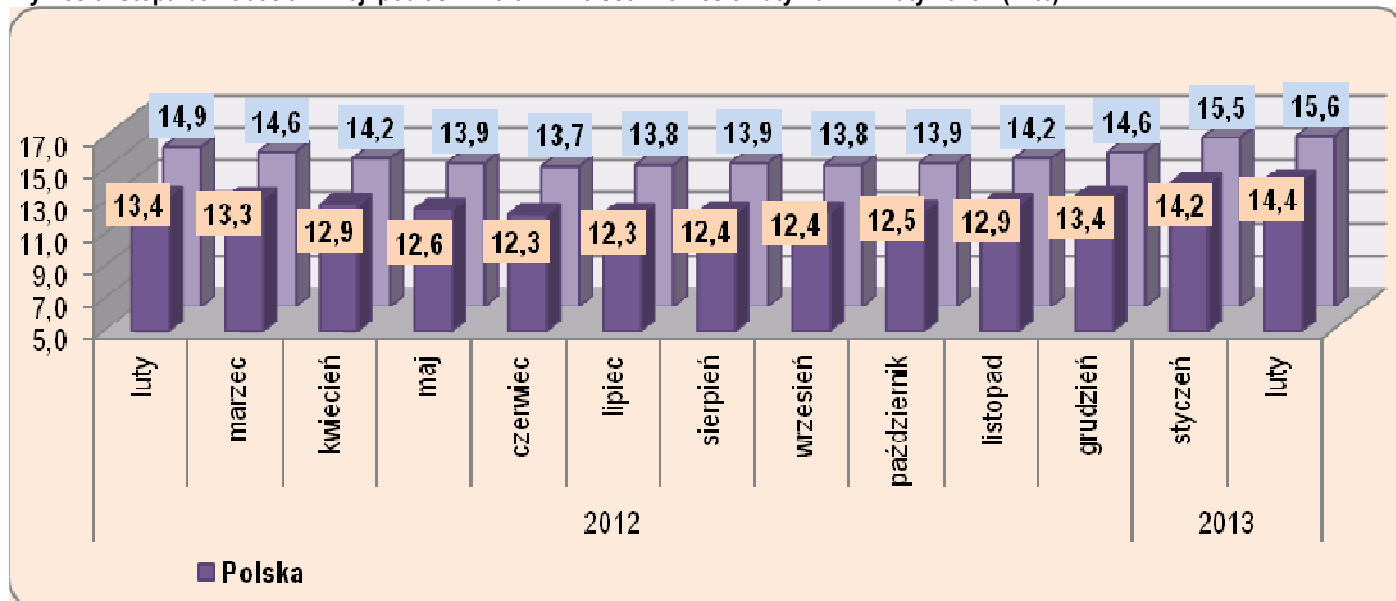
Dane w tabeli dotyczą przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw.

Źródło:

- 1) *Biuletyn Statystyczny, nr 2(664), GUS, Warszawa 2013.*
- 2) *Biuletyny Statystyczne Województwa Podlaskiego za: II-IV kwartał 2011 r. oraz I-III kwartał 2012r., Białystok 2011, 2012.*
- 3) *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego, nr 2/2013, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2013.*
- 4) *Kwartalne wskaźniki makroekonomiczne; www.stat.gov.pl*
- 5) *www.stat.gov.pl*

3) RYNEK PRACY

Wykres 3. Stopa bezrobocia w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: luty 2012r. – luty 2013r. (w %).



Wykres 4. Średnia liczba bezrobotnych na jedną ofertę pracy w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: luty 2012r. – luty 2013r.

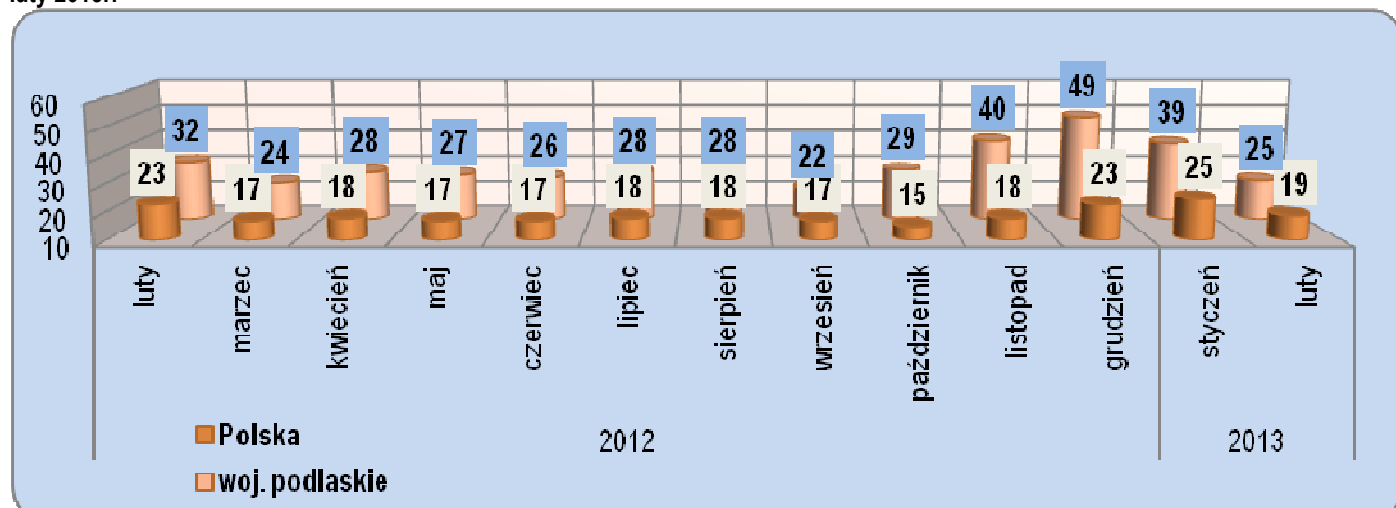


Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym*		IV kw. 2011	I kw. 2012	II kw. 2012	III kw. 2012	IV kw. 2012
Liczba osób aktywnych zawodowo w tys. osób	woj. podlaskie	522	499	507	505	510
	Polska	17 295	17 207	17 320	17 440	17 393
Wskaźnik aktywności zawodowej w %	woj. podlaskie	55,5	54,7	55,8	56,4	56,0
	Polska	55,7	55,4	55,8	56,2	56,0
Wskaźnik zatrudnienia w %	woj. podlaskie	49,9	49,5	51,5	50,9	50,3
	Polska	50,3	49,6	50,3	50,7	50,4

*Prezentowane wyniki aktywności zawodowej zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach opracowania. Wyniki badania zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP 2011. Ponadto uwzględniono zmiany metodologiczne, wyłączając z zakresu badania osoby przebywające poza gospodarstwem domowym 12 miesięcy i więcej (dotychczas było to 3 miesiące i więcej). Z uwagi na reprezentacyjną metodę badania, zalecana jest ostrożność w posługiwaniu się danymi o wartości mniejszej niż 15 tys.

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		II 2012	I 2013	II 2013
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	woj. podlaskie*	98,8	98,0	98,1
	Polska*	5 543	5 507	5 497
sektor publiczny	woj. podlaskie*	9 352	9,5	9,5
	sektor prywatny	woj. podlaskie*	89 475	88,6
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	woj. podlaskie	14,9	15,5	15,6
	Polska	13,4	14,2	14,4
Bezrobotni „nowozarejestrowani”	woj. podlaskie	5 699	9 402	5 956
	Polska	210 952	317 936	224 940
Bezrobotni „wyrejestrowani”	woj. podlaskie	5 175	4 309	5 263
	Polska	164 314	159 007	183 998
Bezrobotni zarejestrowani ogółem (stan w końcu miesiąca)	woj. podlaskie	70 791	73 798	74 491
	Polska	2 168 156	2 295 744	2 336 686
z prawem do zasiłku	woj. podlaskie	9 497	10 037	10 174
	Polska	374 877	399 234	405 599
kobiety	woj. podlaskie	32 831	33 294	33 117
	Polska	1 120 962	1 155 892	1 161 932
zamieszkali na wsi	woj. podlaskie	23 937	25 345	25 369
	Polska	951 858	1 010 145	1 025 079
osoby w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	woj. podlaskie	4 918	4 890	4 822
	Polska	137 679	137 856	139 504
w tym osoby, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	woj. podlaskie	1 610	1 531	1 440
	Polska	37 134	35 446	35 007
osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy	woj. podlaskie	1 620	2 328	2 499
	Polska	63 933	100 675	108 352
cudzoziemcy	woj. podlaskie	327	336	339
	Polska	3 408	3 768	3 898
osoby do 25 roku życia	woj. podlaskie	15 744	15 653	15 543
	Polska	452 777	456 871	459 993
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	woj. podlaskie	6 457	6 983	6 989
	Polska	217 209	235 695	238 936
długotrwale bezrobotni	woj. podlaskie	38 231	40 012	40 176
	Polska	1 059 650	1 127 618	1 139 772
osoby powyżej 50 roku życia	woj. podlaskie	15 994	16 911	17 107
	Polska	477 867	516 556	525 184
osoby bez kwalifikacji zawodowych	woj. podlaskie	21 016	22 305	22 684

INDYKATORY PODLASKIEJ GOSPODARKI LUTY 2013 r.

	Polska	643 985	671 619	684 095
osoby bez doświadczenia zawodowego	woj. podlaskie	21 712	21 943	22 027
	Polska	551 654	554 761	559 602
osoby bez wykształcenia średniego	woj. podlaskie	36 884	37 953	38 519
	Polska	1 217 293	1 277 959	1 305 296
osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko poniżej 18 roku życia	woj. podlaskie	4 756	4 955	4 985
	Polska	185 453	200 345	204 410
osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	woj. podlaskie	1 483	1 620	1 670
	Polska	39 556	44 189	45 902
osoby niepełnosprawne	woj. podlaskie	3 690	3 937	3 916
	Polska	111 927	116 412	117 342
Oferty pracy** (zgłoszone w miesiącu sprawozdawczym)	woj. podlaskie	1 758	1 478	2 519
	Polska	60 799	64 015	82 811
w tym oferty pracy subsydiowanej	woj. podlaskie	1 299	802	1 864
	Polska	30 647	26 688	51 200
Średnia liczba bezrobotnych przypadających na jedną ofertę	woj. podlaskie	32	39	25
	Polska	23	25	19

* dane prezentowane w tysiącach.

** w statystyce rynku pracy oferty pracy od 2010 r. rozumiane są jako wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w danym miesiącu.

Komentarz:

Indykatory lutowe w woj. podlaskim:

- Wskaźniki dotyczące aktywności ekonomicznej ludności w woj. podlaskim omówiono w Indykatorach za styczeń 2013r.
- Przeciętne zatrudnienie wzrosło w relacji do ub. miesiąca o 0,1 tys. osób, natomiast w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego – spadło o 0,7 tys.
- Pogorszenie się sytuacji na rynku pracy odzwierciedla zwiększający się wskaźnik stopy bezrobocia, który w porównaniu do ubiegłego miesiąca wzrósł o 0,1 pkt. procentowy, a w odniesieniu do ubiegłego roku o 0,7 pkt. proc.
- W końcu lutego br. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy wyniosła 74 491 osób i była o 693 osoby (0,9%) większa od zanotowanej w poprzednim miesiącu i o 3 700 osób (5,2%) większa niż w lutym ubiegłego roku.
- W lutym 2013r. w urzędach pracy zarejestrowano 5 956 nowych bezrobotnych, tj. o 3 446 (36,7%) mniej niż przed miesiącem i o 257 (4,5%) więcej niż rok wcześniej.
- W relacji do danych w analogicznym okresie roku ubiegłego, wśród większości poszczególnych grup osób bezrobotnych zanotowano wzrosty. Największy procentowy wzrost dotyczył osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy o 54,3% (879) a także osób, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia o 12,6% (187). Spadki bezrobocia dotyczyły natomiast grupy osób do 25 roku życia o 1,3% (-201), osób, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia o 10,6% (-2127), a także osób w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki o 2,0% (-96 osób). W odniesieniu do danych ze stycznia 2013 r. największy wzrost poziomu bezrobocia zanotowano wśród osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy o 7,3% (-171), natomiast największy spadek odnotowano wśród osób, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia o 5,9% (-91).
- W lutym br. do urzędów pracy zgłoszono 2 519 ofert zatrudnienia, tj. o 1 041 (70,4%) więcej niż przed miesiącem i o 761 (43,3%) więcej niż rok wcześniej. Wśród ofert pracy zgłoszonych do PUP w lutym 2013 r., 1 864 dotyczyły ofert pracy subsydiowanej i stanowiły one 74% wszystkich ofert, jakimi dysponowały urzędy pracy. W styczniu 2013r. było ich o 1 062 mniej, natomiast w lutym 2012r. o 565.
- W lutym br. na jedną ofertę pracy zgłoszoną do PUP przypadają 25 osób bezrobotnych – to jest o 14 osób mniej niż w styczniu 2013r., oraz o 7 osób mniej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Indykatory lutowe w Polsce:

- Wskaźniki dotyczące aktywności ekonomicznej ludności w Polsce omówiono w Indykatorach za styczeń 2013r.
- Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w lutym br. uległo zmniejszeniu o ok. 0,2% w porównaniu do stycznia 2013r., natomiast w relacji do lutego 2012 r. poziom zatrudnienia spadł o ok. 0,8%.
- Stopa bezrobocia w kraju wzrosła o 0,2 pkt proc. w odniesieniu do poprzedniego okresu oraz o 1,0 pkt proc. porównując do danych ubiegłorocznych.
- W lutym br. liczba bezrobotnych kształtowała się na poziomie 2 336 686 i była o 1,8% wyższa w porównaniu do ubiegłego miesiąca i o 7,8% w porównaniu do lutego 2012 r.
- Liczba bezrobotnych „nowozarejestrowanych” zmniejszyła się o 29,3% (-92996) w odniesieniu do stycznia 2013 r., natomiast w relacji do analogicznego miesiąca roku ubiegłego zwiększyła o 6,6% (13988).
- Liczba bezrobotnych „wyrejestrowanych” ze statystyk urzędów wzrosła w porównaniu do stycznia 2013 r. o 15,7% (24991), natomiast w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego o 12,0% (19684).
- W relacji do lutego 2012 r. wśród większości poszczególnych grup osób bezrobotnych zanotowano wzrosty. Największy procentowy wzrost bezrobocia dotyczył osób zwolnionych z przyczyn zakładu pracy o 69,5% (44419) oraz osób, które po odbyciu kary pozbawienia

wolności nie podjęły zatrudnienia o 16,0% (6346). Natomiast spadek bezrobocia dotyczył jedynie osób, które ukończyły szkołę wyższą do 27 roku życia o 5,7% (-2127). Biorąc pod uwagę wskaźniki z poprzedniego miesiąca, największy wzrost dotyczył osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy o 7,6% (7677). Natomiast spadek bezrobocia odnotowano jedynie wśród osób, które ukończyły szkołę wyższą do 27 roku życia o 1,2% (-439).

- W lutym 2013 r. do powiatowych urzędów pracy w całej Polsce wpłynęło 82 811 ofert pracy (wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej), tj. o 29,4% więcej niż w styczniu 2013r. oraz o 36,2% więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Wśród ofert pracy zgłoszonych do PUP w lutym 2013r., 51 200 – dotyczyło ofert pracy subsydiowanej. W lutym br. było ich aż o 91,9% więcej niż w poprzednim miesiącu oraz o 67,1% więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.
- Średnia liczba bezrobotnych przypadających na jedno wolne miejsce wyniosła w lutym 2013 r. 19 osób, czyli o 6 osoby mniej niż przed miesiącem. W stosunku do lutego 2012 r. zmalała o 4 osoby.

Definicje:

Aktywni zawodowo – osoby w wieku 15 lat i więcej należące do pracujących (zgodnie z pojęciem – „Pracujący wg BAEL i NSP 2002”) lub bezrobotnych (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni wg BAEL i NSP 2002”).

Wskaźnik aktywności zawodowej - współczynnik aktywności zawodowej jest to procentowy udział aktywnych zawodowo (wg BAEL i NSP 2002) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej.

Wskaźnik zatrudnienia - procentowy udział ludności pracującej („Pracujący według BAEL i NSP 2002”) w ogólnej liczbie ludności.

Przeciętne zatrudnienie - średnia wielkość zatrudnienia obliczona dla badanego okresu (np. miesiąca, kwartału, roku) na podstawie ewidencyjnego stanu zatrudnienia. Przeciętne zatrudnienie w badanym okresie uwzględnia pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełne etaty.

W tabeli zaprezentowano dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w jednostkach o liczbie pracujących więcej niż 9 osób, w podziale na sektor publiczny oraz sektor prywatny.

Sektor publiczny - ogół podmiotów gospodarki narodowej grupujących własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego. W przypadku równego udziału kapitału publicznego (50% stanowi łączny udział własności: Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego) i prywatnego (50% stanowi łączny udział własności: krajowych osób fizycznych, pozostałych krajowych jednostek prywatnych, osób zagranicznych) podmiot gospodarki narodowej zaliczany jest do sektora prywatnego.

Sektor prywatny - ogół podmiotów gospodarki narodowej grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego. W przypadku równego udziału kapitału publicznego (50% stanowi łączny udział własności: Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego) i prywatnego (50% stanowi łączny udział własności: krajowych osób fizycznych, pozostałych krajowych jednostek prywatnych, osób zagranicznych) podmiot gospodarki narodowej zaliczany jest do sektora prywatnego.

Stopa bezrobocia (wskaźnik bezrobocia) - procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo (tzn. pracującej i bezrobotnej). W przypadku BAEL i NSP 2002 definicja odnosi się do osób bezrobotnych (zgodnie z pojęciem - „Bezrobotni według BAEL i NSP 2002”) i aktywnych zawodowo (będących sumą pracujących - zgodnie z pojęciem – „Pracujący według BAEL i NSP 2002” bezrobotnych (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni według BAEL i NSP 2002”). W przypadku bezrobocia rejestrowanego definicja odnosi się do osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni zarejestrowani”) i aktywnych zawodowo będących sumą zarejestrowanych osób bezrobotnych i pracujących w jednostkach sektora publicznego i prywatnego. Liczba pracujących nie uwzględnia osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

W tabeli zaprezentowano stopę bezrobocia rejestrowanego.

Bezrobotni „nowozarejestrowani” (napływ bezrobotnych) – są to osoby zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy w ciągu miesiąca, kwartału lub roku. Wśród nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyróżnić można następujące kategorie: rejestrujących się w urzędzie pracy jako bezrobotni po raz pierwszy i powracających do rejestracji po raz kolejny (w tym po pracach interwencyjnych, robotach publicznych lub po szkoleniu), osoby dotychczas nie pracujące i poprzednio pracujące, osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, a także zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (zwolnienia grupowe).

Bezrobotni „wyrejestrowani” (odpływ bezrobotnych) – są to osoby, które w ciągu miesiąca, roku zostały wykreślone z ewidencji urzędów pracy z różnych przyczyn, m.in. w związku z: pracami sezonowymi, rozpoczęciem szkolenia lub stażu u pracodawcy, niepotwierdzeniem gotowości do pracy, dobrowolną rezygnacją ze statusu bezrobotnego, podjęciem nauki, ukończeniem przez kobiety 60 lat, a mężczyzn – 65 lat, nabyciem prawa emerytalnego lub rentowego, nabyciem uprawnienia do zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego.

Bezrobotni zarejestrowani – to osoby niezatrudnione i nie wykonujące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej (bądź, jeśli są to osoby niepełnosprawne - zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole z wyjątkiem uczących się w szkole dla dorosłych lub przystępujących do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły lub w szkole wyższej gdzie studiuje w formie studiów niestacjonarnych, zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli:

- a) ukończyły 18 lat,
- b) nie ukończyły 60 lat - kobiety lub 65 lat - mężczyźni,
- c) nie nabyły prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności, nie pobierają zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego,
- d) nie są właścicielami lub posiadaczami samoistnymi lub zależnymi nieruchomości rolnej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.), o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub nie

podlegający ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonkowie lub domownicy w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,

e) nie uzyskujące przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym z działów specjalnych produkcji rolnej, chyba że dochód z działów specjalnych produkcji rolnej, obliczony dla ustalenia podatku dochodowego od osób fizycznych, nie przekracza wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 2 ha przeliczeniowych ustalonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o podatku rolnym, lub nie podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonkowie lub domownicy w takim gospodarstwie,

f) nie podjęły pozarolniczej działalności od dnia wskazanego w zgłoszeniu do ewidencji do dnia wyrejestrowania tej działalności albo niepodlegające na podstawie odrębnych przepisów obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,

g) nie są tymczasowo aresztowani lub nie odbywają kary pozbawienia wolności,

h) nie uzyskują miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,

i) nie pobierają na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego,

j) nie pobierają, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania,

k) nie pobierają po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego, o którym mowa w „Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy” w art. 70, ust. 6.

Bezrobotny do 25 roku życia – to osoba bezrobotna, która w roku kalendarzowym zastosowania wobec niej usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończyła 25 roku życia.

Bezrobotni, którzy ukończyli szkołę wyższą do 27 roku życia – to osoby zarejestrowane jako bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej, które nie ukończyły 27 roku życia.

Bezrobotny długotrwale - oznacza osobę bezrobotną, pozostającą w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat.

Bezrobotny powyżej 50 roku życia - to osoba bezrobotna, który w roku kalendarzowym zastosowania wobec niej usług lub instrumentów rynku pracy ukończyła co najmniej 50 lat życia.

Bezrobotny bez kwalifikacji zawodowych - to osoby bezrobotne o wykształceniu gimnazjalnym lub niższym oraz nieposiadające kwalifikacji do wykonywania zawodu.

Osoba samotnie wychowująca dziecko – to osoba samotnie wychowującą co najmniej jedno dziecko w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Bezrobotni niepełnosprawni – są to osoby niepełnosprawne zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne, spełniające warunki określone w art. 2, ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.) oraz art. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776, z późn. zm.).

Źródło:

- 1) *Aktywność ekonomiczna ludności w województwie podlaskim*, Urząd Statystyczny w Białymstoku.
- 2) *Biuletyn Statystyczny*, nr 2(664), GUS, Warszawa 2013 r.
- 3) *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego*, nr 2/2013, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2013.
- 4) *Podlaski rynek pracy. Wrzesień 2012r.*, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku, Białystok 2012r.
- 5) *Sprawozdanie MPIPS - 01, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku*.
- 6) *Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2008 Nr 69, poz. 415 z późn. zmianami)*.
- 7) www.psz.praca.gov.pl
- 8) www.stat.gov.pl
- 9) *Zasady Metodyczne Statystyki Rynku Pracy i Wynagrodzeń*, GUS, Warszawa 2008 r.

Zapraszamy do zapoznania się z rozszerzoną wersją *Indyktorów Podlaskiej Gospodarki* w formacie Excel, która zamieszczana jest na stronie internetowej *Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych*: <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl/index.php/strony/9807>